

1. Ni är jordens salt

- a) I GT talas om saltförbundet, att förbundet ska vara saltat, levande, kraftfullt och stå emot förruttnelsen. Det grekiska ordet tes ges kan också översättas med Landet. Lärjungarna med sin tro på Messias är sältan i saltet i Landet, jämför GT-texten om att ärva Landet.
- b) Sv kyrkan kan knappas beskrivas som salt i världen, snarare en spegel. Då duger hon inte annat till att trampas på. Men låt oss kasta inte sten om vi själva sitter i glashus.
- c) *Ni* är salt på jorden på lokal nivå

2. Ni är världens ljus

- a) det utvalda folket är ljus i världen. Alla kan se det och alla kan se dess exempel och följa det. Det vägleder
- b) I vårt land borde biskopar och präster på ett särskilt sätt vara vägledare, något som kommit kraftigt på skam under senare år. Kaj Munk sa: Det finns inte längre ett skändligt förslag där det inte finns ett kräk till präst som förklarar att ur kristen synpunkt finns inget att invända.
- c) *Ni* är världens ljus – på lokal nivå.

3. Endast i Jesus Kristus kan vi vara salt och ljus

- a) När det heter att vi är i Jesus Kristus betyder det också att han regerar bland oss.
- b) Hans närvaro kommer till uttryck genom våra ord, vårt sätt att fira gudstjänst och genom goda gärningar. På samma sätt är Bergspredikan i sin helhet uppbyggd.
- c) Det är inte vi som producerar liv, salt och ljus, utan Han, jämför med Joh 15.

Alla Helgons dag

Inledning: Är kyrkogården en förtvivlans och sorgens plats? Det bestäms av dig själv, av din tro. **Vilket innehåll ger vi åt frågan?** Är det rätt att hedra sina döda? Kan vi be för de döda? Hur uppstår de döda?

A. Att hedra sina döda

Människor har ett djupt behov av att hedra sina döda, som till exempel pyramiderna. Stefanus är den förste kristne martyren år 33. Aposteln Jakob är den andre martyren år 42, men varför klarade sig Petrus? Våra liv ligger i Guds händer. De kristna får inte söka martyrskapet. Martyrskapet är en gåva, en kröning. Johannes såg dem i himmelen och berättar om det i **Upp 4:1, 10c-11**. Deras dödsdagar högtidlighölls och firades som deras himmelska födelsedag. Dödsdagen är viktigare än födelsedagen.

Under Peterskyrkan i Rom finns nekropolen (gator med familjegravar). Det sägs att aposteln Petrus ligger i en sådan, 10 m under högaltaret i Peterskyrkan.

Hebr 12:1-3 talar om en sky av vittnen och inkluderar de gammaltestamentliga gestalterna, se kapitel 11. De är våra föredömen. I veckan som gick fick vi veta att påven saligförklarar 498 personer denna helg av sagda skäl.

600-talet e Kr slår man samman till Alla martyrs dag. Martyrerna blir ”heliga”, ty Gud är Helig, Matt 5:13-16 och **Joh 17:17-19** är viktiga Jesus ord i sammanhanget. På så sätt blir dessa människor än mer föredömen.

B. Katolska seder och bruk

Det utvecklades så småningom en kult kring de döda, vilket gjorde att konciliet i **Nicea 787** drog en gräns mellan dyrkan/tillbedjan och vördnad. Det är bara den Treenige Guden som får tillbes och helgonen ska hållas i vördnad. ”Inte alla döda är helgon och inte alla helgon är döda”.

800-talet sammanfattas alla martyrdagarna i en enda, **Alla Helgons dagar, 1/11** i den västerländska kyrkan (inkl Sverige). Alla Helgons dag är djupast sett martyrdag och kunde därför ha röd liturgisk färg.

998 e Kr Alla Själars dagar, 2/11. 1) De kristtrogna bad inte för de döda, men med dem, ty för Gud lever alla, Luk 20:37-38. 2) På dödsdagen firade man de hädangångnas minne, men hur gjorde man då med dem som inga anhöriga hade? 3) Det togs med i kyrkans gudstjänst med hjälp av tacksägelse och klockringning. Vad är själaringning?

Dessa katolska seder och bruk försvann i och med reformationen, men det visade sig **att människor har ett djupt behov av att hedra sina döda**. Det finns sex plus sju barmhärtighetsgärningar, byggda på Matt 25

1. De hungriga att äta

2. De törstiga att dricka
3. Att klä de nakna
4. Att härbärgera främlingar
5. Att befria fångar
6. Att besöka de sjuka
7. Att begrava de döda (fr.o.m. 1000 e Kr)

Svenskarna började smycka sina gravar. När? Liljeholmens ljusfabrik lanserade ljusständningen och kyrkan fick backa.

1953 flyttades Alla Helgons dag till lördagen efter 1/11 2007.
1983 Alla Själers dagar söndagen efter Alla Helgons dag, 2/11

C. Finns det liv efter döden?

I **Job 3:11-23** läser vi om dödslängtan. Den framställs som en längtan efter rättvisa och efter att få slippa lidande, men också efter fullkomningen. I himlen finns ingen död, **Upp 21:4**. Döden kan vara en befriare (från lidande), men också till himlen

1 Kor 15:35-49 Hur uppstår de döda? Paulus viftar bort den. Du är väl inte så enfaldig att du tror att det är omöjligt för Gud? Vad spelar det för roll? Det viktiga är *att* det sker! En kvinna berättade i en av våra sorgegrupper om en aha-upplevelse. Plötsligt uppfattade hon att hans kropp lagts ner i graven som ett frö. På samma sätt som solrosfrön, ta exemplet med Weibulls fröpåse.! **V 37-38**

Vi läser också **v 42-43** i det perspektivet. Kyrkogården är en Guds åker. Gud tar oss människor och lägger oss i graven, **Ps 126:5-6**.

- Adams liv leder till död.
- Jesu Kristi liv leder till liv.
- Jesus Kristus tar dig och mig och sår oss som frön i graven, men bara för att vi ska uppstå som han.
- Vår uppståndelse är beroende av Hans uppståndelse.

Hur kan vi veta att detta sker?

- Jesus har vittnat om uppståndelsen.
- Jesus uppväckte döda människor för att vi skulle förstå.
- Jesus uppväcktes från de döda och gav oss hoppet om uppståndelsen.

Avslutning: Jesu uppståndelse talar för de dödas i uppståndelse i allmän mening.
Begravningen skedde i öst-västlig riktning
Begravningen skedde i kyrkan, gravsättningen skedde sedan utanför och kyrkogårdsmuren är en utvidgning av kyrkans murar.